

СТ А Н О В И Щ Е

от доц. д-р Мария Петрова Кърджиева
Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“

на дисертационен труд за придобиване на образователна степен „доктор“

по професионално направление 8. 3. Музикално и танцово изкуство
докторска програма „Хореография“

с автор: Марина Семьонова Банкова – Академия за музикално, танцово и изобразително изкуство „Проф. Асен Диамандиев“ – Пловдив, Факултет „Музикален фолклор и Хореография“, Катедра „Хореография“

Тема: **ТАНЦОВИЯ ФОЛКЛОР НА БЕСАРАБСКИТЕ БЪЛГАРИ**

Научен ръководител: проф. д-р Даниела Дженева

Становището е изготвено въз основа на Заповед № РД - 27-108 от 14.07.2023 г. на Ректора на Академия за музикално, танцово и изобразително изкуство „Проф. Асен Диамандиев“ – Пловдив, относно утвърждаване състав на научно жури и представени от докторанта: дисертационен труд, автореферат, автобиография, приноси и авторски публикации по темата.

Дисертационният труд е с обем 207 страници, състои се от увод, четири глави, заключение, приноси, поименен списък на информаторите и библиография.

Разработеният изследователски труд е резултат от дългият професионален/практически опит на Марина Банкова в областта на танца локализиран в Бесарабия, описан подробно в предоставената творческа биография.

Актуалността на темата е неоспорима, предвид тенденциите за трансформиране на чистите стилни характеристики на танцовия фолклор в пределите на България и стремежът да се съхрани идентитета на българина. Представя се район (българската диаспора в област Бесарабия), който въпреки отдалечеността си носи в себе си чистата българска традиция пренесена и оцеляла във вихрушката на геополитиката и глобализацията като многокомпонентен процес.

Поставената цел и задачи в труда, обосновават изборът на теренно проучване, анализ, сравнителна характеристика, класификация и обобщение, както и работа с архивни материали, като основен инструментариум в методологията на дисертационния труд, който е подходящ за този тип качествено изследване.

Преди да започне същинската част на изследването докторанта включва **Обзор на научните изследвания за танцовия фолклор в региона**, като се акцентира върху трудовете на Йов Титоров, Георги Янков, Николай Севастиянович Державин, Стоян Джуджев, Райна Кацарова-Кукудова, Николай Кауфман, Николай Червенков и Иван

Грек, Кирил Дженев и Кирил Харламбиев, Анна Илиева, Красимир Петров и др. Прегледът на литературни извори, изложен в пълнота и в хронологичен ред дава ясна представа за научните интереси към бесарабските българи и е в допълнение на авторската теза, че липсват такива в които пряк обект е танцовия фолклор.

Частите **2.1. Географско разположение и исторически сведения за Южна Бесарабия и българските преселници в региона** и **2.2 Бесарабските българи в Молдова - териториално-административно положение на изследваните селища в Тараклийски район** са от изключителна важност с констативен аспект – какви танцови архетипи биха се открили днес и от кои етнографски райони на България, както и какви етностни общности са обособени които влияят върху стила и характера на танцовата традиция.

След общият исторически и географски обзор логично периметъра се стеснява в **2.3 Историческа сведения за българските села в Тараклийския район**, ясно се разграничават населените места (гр. Тараклия, с. Твърдица, с. Кортен, с. Кайраклия) разглеждани в дисертационния труд.

Приносният характер на труда се задълбочава в Трета глава **Описание и анализ на танцовия фолклор на бесарабските българи**, където изложението на текста е съсредоточено върху танцовата традиция на изследваните на терен населени места. Следва да се обърне внимание, че са описани подробно над петнадесет образци по установените стандарти: сведения за хорото – име, форма, начин на танцуване, участници, размер, съпровод, описание на движенията, нотен текст, описание на хорото. Представят се и специфични хора на песен. Отбелязва се точно къде се наблюдава молдавско, руско, украинско и румънско влияние, което е неминуемо, но не и преобладаващо. Направен е анализ на начина на стъпване, подробност запазваща танцовата характеристика, която липсва в повечето подобни описания и факт подсилващ тежестта на разработката. Дава се информация за темпо, посока на хорото, промяна на фигурата, участието на ръцете. Свидетели сме на пълно описание, в което разчитания не може да се обърка.

При проследяване описанието и съпътстващия анализ на хората и игрите, прозира огромна вещина и професионализъм. Информация, която допълва богатството на българската танцова традиция, съхранена извън пределите на родината, допълнена в края на третата част е **3.4 Изводи за стила и характера на танцовия фолклор, изпълняван от българите в Молдова и цяла Бесарабия.**

Глава IV. **Повод и място на танцуване на хората и игрите при бесарабските българи. Периодизация. Музикален съпровод** - Информация без която стилът и характера на танца не може точно да се изведе. И тук автора с лекота разглежда съпътстващите компоненти при процеса на танцуване.

Считам, че научните приноси са коректно изведени от разработения дисертационен труд.

Авторефератът дава информация за всички части на дисертационната разработка.

Бих определила като цяло стилът на дисертационния труд като научно увлекателен, даващ възможност за леко усвояване на материята не само от специалистите в областта на танца, а и от масовия читател.

Позволявам си, да поздравява докторанта и неговият научен ръководител за огромния труд, който е принос в допълването на научната база данни в областта на българския фолклорен танц.

Препоръка: След положителна оценка на научното жури, трудът да бъде издаден, с цел да достигне до педагози и образователни институции в областта на танца.

В заключение считам, че дисертационния труд на Марина Семьонова Банкова **„ТАНЦОВИЯ ФОЛКЛОР НА БЕСАРАБСКИТЕ БЪЛГАРИ”**, представя един задълбочен анализ на темата с приносен характер за съхраняване на българската танцова традиция.

Предлагам на Научното жури да присъди на докторанта Марина Семьонова Банкова образователната и научна степен „доктор“, професионално направление 8.3. „Музикално и танцово изкуство”, докторска програма „Хореография”.

19.09.2023 г.

доц. д-р Мария Кърджиева